

Campagne 2008

DRAAIBOEK

1. KORTE OMSCHRIJVING: Op 6 juli 2008 vindt voor de zevende keer Big Jump plaats. Deze campagne wordt dit jaar in Vlaanderen georganiseerd door GREEN, Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt. Op verschillende plaatsen springen we die dag om 15 uur in het water en vragen we aandacht voor propere rivieren en waterlopen. Het is de ideale manier om mensen terug in contact te brengen en voeling te laten krijgen met onze rivieren en waterlopen.

Ook jouw vereniging kan deelnemen. Door mee te springen op een van de Big Jumps in de buurt of door zelf in je eigen gemeente een actie op touw te zetten met mensen en verenigingen die wakker liggen van proper en natuurlijk water. Met de Big Jump kan je op een plezierige manier het herstel van waterlopen onder de aandacht brengen van het bestuur, de pers en het ruime publiek.

Met dit draaiboek bieden we je achtergrondinformatie en een stappenplan om van jouw Big Jump een succes te maken!

Meer info:

GREEN: Sven Van Hamme, bigjump@greenbelgium.org
Bond Beter Leefmilieu: Wim Van Gils, wim.van.gils@bblv.be
Natuurpunt: Steven Vanholme, steven.vanholme@natuurpunt.be
Website: www.bigjump.be

2. ACHTERGRONDINFORMATIE BIG JUMP

• **Wat is BIG JUMP ?**

Big Jump is ontstaan in 2002 aan de Elbe in Duitsland en is op korte tijd uitgegroeid tot een internationaal succes. In 2005 vond de Big Jump plaats in 22 landen op meer dan 250 locaties, met meer dan 250 000 deelnemers en toeschouwers. In 2007 waren er 8 Big Jumps in België (fotoverslag www.bigjump.be/fotos/fotos.php).

Door massaal en op hetzelfde tijdstip in het water te springen zet de Big Jump campagne de burgers aan om hun rivieren te heroveren om zo de krachtige band die er was tussen mens, dier en water te herstellen. Deze 'verzoening' is essentieel om de steun van de mensen te winnen voor het herstel van rivieren en wetlands – een Europese uitdaging verwoord in de Europese kaderrichtlijn water. Tegelijkertijd is het een krachtig signaal naar de beleidsmakers voor het voeren van een Europees en regionaal waterbeleid. De campagne moet pieken in 2010 en 2015 met de "European River Swimming Day" in alle Europese rivieren waar de waterkwaliteitsdoelstelling is bereikt.

- **Waarom BIG JUMP?**

Ondanks zware inspanningen en investeringen voor zuivering van afvalwater, komt nog steeds vervuild water in onze rivieren terecht. De Europese Kaderrichtlijn Water vereist dat het oppervlakte- en grondwater in Europa tegen 2015 van goede ecologische kwaliteit is. Dat gaat verder dan de gekende chemische waterkwaliteitsnormen en omvat ook doelstellingen voor waterbeestjes (macro-invertebraten), plankton, planten en vissen die in het water hun stek moeten vinden. Vandaag halen we bijna nergens in Vlaanderen deze kwaliteitsdoelstellingen.

- **Waar zijn er in 2008 BIG JUMPs gepland in Vlaanderen?**

Diksmuide

Locatie: Knockebrug over de IJzer in Merkem-Houthulst (Diksmuide)

Kortrijk

Locatie: Kanaal Bossuyt-Kortrijk aan de skatebowl

Gent

Locatie: Portus Ganda

Wetteren

Locatie: Molenbeek aan Molenbeekweg in Massemen (Wetteren).

Kasterlee

Locatie: Kleine Nete

Lier

Locatie: De Nete in de binnenstad van Lier op het einde van de Lantaarnstraat aan het Felix Timmermansplein.

Heverlee

Locatie: Dijle aan de Langestraat (aan de overzijde van de Celestijnenlaan t.o.v. Arenbergpark)

Meer info over lokale Big Jumps in Vlaanderen: <http://www.bigjump.be/nl/waar.php>

- **Hoe een BIG JUMP organiseren?**

- **Ondersteuning vanuit GREEN en Bond Beter Leefmilieu**

- perscoördinatie en ondersteuning: nationaal persbericht – model lokaal persbericht (download)
- modelartikel voor communicatie en promotie (download)
- materiaal: petjes (30 per Big Jump), vlaggen (1 per Big Jump)
- website: www.bigjump.be met aparte webpagina en url voor eigen activiteit.
- verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid van GREEN dekt alle Big Jump activiteiten
- aanmelding en registratie activiteiten bij bigjump@greenbelgium.org

- **Taken lokale organisator**

- praktische organisatie lokale BIG JUMP actie en overleg/aanvraag lokale overheden

- mobiliseren Jumpers
- (pers)boodschap afstemmen op lokale kansen en/of problemen
- lokale sponsors en financiering zoeken

3. STAPPENPLAN: 10 stappen voor een BIG JUMP

De schaal van een Big JUMP kan variëren: van minimum 20 Jumpers tot een grootschalige actie van 100 Jumpers en meer. De tips uit dit stappenplan zijn voornamelijk van toepassingen voor grote BIG JUMP acties.

Bekijk dit ook met jullie consultant.

- **Stap 1: Steun en medewerking lokaal bestuur**

De snelste manier om in regel te zijn met **vergunningen** en andere **administratieve verplichtingen** is het lokale bestuur eerst warm maken voor je BIG JUMP alvorens aan de waterbeheerder* toelating te vragen voor jouw actie. De burgemeester of lokale schepen vraagt dan in jouw plaats de nodige vergunningen aan bij deze officiële instanties en schakelt ook de **politie en brandweer** in. En indien nodig kunnen ze ook de **actie financieren of logistieke steun** (tenten, stoelen, tafels, ...) voorzien. Om niet nodeloos van de ene dienst naar de andere dienst te hollen, vraag je best een coördinatievergadering aan met het gemeentebestuur en verantwoordelijke gemeente- en hulpdiensten.

* Overzicht waterbeheerders

Een overzicht van wie welke waterlopen beheert vind je hier:

http://www.watertoets.be/richtlijnen-voor-toepassing/kaarten/Vlaamse%20Hydrografische%20Atlas_v321_02062006.pdf

BEVAARBARE WATERLOPEN

De bevaarbare waterlopen worden grotendeels beheerd door Waterwegen en Zeekanal, behalve het Albertkanaal, Maas en Kempische kanalen door N.V. Scheepvaart.

ONBEVAARBARE WATERLOPEN

-onbevaarbare waterlopen 1ste categorie: VMM afdeling water

-onbevaarbare waterlopen 2de categorie: provincies

-onbevaarbare waterlopen 3de categorie: gemeenten

Opgelet in sommige gebieden beheren Polders of Wateringen de onbevaarbare waterlopen 2de en 3de categorie.

- **Stap 2: Locatie bepalen**

In overleg met het gemeentebestuur en hulpdiensten analyseer je de potentiële locaties, het doelpubliek en de hieraan verbonden risico's. Op basis hiervan bepaal je de meest geschikte en veilige zwemplek, de noodzakelijke veiligheidsvoorschriften en de inschakeling van medische assistentie (**zie ook stap 3**).

Belangrijke **aandachtspunten voor een goede locatie** zijn:

- Is er een sterke stroming aanwezig in de zwemzone?

- Is de in- en uitstapplaats van de waterloop veilig (eventueel bouw je een springpont, bevestig je touwen als leuning, ...)?

- Hoe is het gesteld met de waterkwaliteit? Zie: www.vmm.be/geoview
- Is de site toegankelijk en geschikt voor audiovisuele media?
- Heeft de site een symbolische waarde (bijv. vroeger werd op deze plek veel gezwommen)?

- **Stap 3: Veiligheid verzekeren**

Enkele richtlijnen om de veiligheid van je actie te garanderen:

- Afhankelijk van de schaal en risicoanalyse van de Big Jump zorg je voor medische assistentie: stewards, mensen met een EHBO-brevet, arts, Rode/Vlaams Kruis, Brandweer. Voor kleine Jumps met de steun van de gemeente, is de aanwezigheid van de brandweer een gemakkelijke en efficiënte oplossing.
- Bij grote Big Jumps op grote waterlopen raden we aan om de zwemzone af te bakenen met zwembuizen en te bewaken door stewards. Bootjes kunnen dan zorgen voor de bewaking van de buizen en transport gediplomeerde redders (minstens 2).
- De site moet net en veilig zijn: gras maaien en distels verwijderen.
- Steen of ander rommel (bijv. fietsen) op de bodem van de zwemlocatie moeten verwijderd worden (door de organisatie of bijv. door de brandweer).
- Veiligheidsinstructies uithangen op de site: niet duiken, water niet inslikken, schoeisel aandoen (sandalen).
- Laat geen kleine kinderen toe (de kans dat ze water inslikken is te groot). 12 jaar is een redelijke grens.
- Laat enkel kinderen toe onder begeleiding van een volwassene.
- Veiligheidsinstructies bij aanvang van de actie via geluidsinstallatie nog eens omroepen.
- Zorg voor veilige en aparte in- en uitstapplaatsen voor de Big Jump.
- Zorg ervoor dat je de "instroom" kan controleren: niet te veel zwemmers op een beperkte ruimte
- Eventueel omkleedruimtes en/of douches voorzien.
- Het EHBO-meldpunt moet duidelijk zichtbaar zijn voor de deelnemers.

- **Stap 4: Zoek naar lokale partners**

Betrek op tijd het bestuur, maar ook verenigingen en mensen die wakker liggen van proper en natuurlijk water. Ze hebben misschien nog goede tips of ideeën voor de invulling van het Big Jump evenement of kunnen meehelpen bij de praktische voorbereiding en organisatie op de dag zelf. En ze kunnen ook voor extra Jumpers zorgen.

Vergeet niet de volgende lokale partners:

- Medegebruikers: kajakclubs, roeiers, duikclubs, vissers, wandel- en fietsverenigingen, boot- en buurtbewoners, enz...
- jongerenverenigingen, jeugdraad zorgen voor de ludieke noot met verkleedpartijen, watervlotten, enz...
- Oxfam Wereldwinkel voor de duurzame catering
- ...

- **Stap 5: Wervend programma met randanimatie**

Ook met een feestelijk programma voor jong en oud krijg je veel mensen op de been. **Muziek, een hapje en een drankje** mogen niet ontbreken. Tenten, infostands, een springkasteel, educatieve spelen, een verkleed- of fotowedstrijd geeft de Big Jump een **extra feestelijk tintje**. En waarom niet de site van de Big Jump als vertrekpunt gebruiken voor **natuurwandelingen en fietstochten**. Ook de **plaatselijke BV** die mee in het water springt lokt veel bezoekers en zorgt gegarandeerd voor extra persaandacht.

Duizend-en-één ideeën maar zorg dat het evenement op maat blijft van de organisatiecapaciteit van je vereniging en vrijwilligers. De grote (centrum)steden beschikken vaak over een feestambtenaar of –dienst die je kunnen helpen bij de organisatie van het evenement. Voor logistieke ondersteuning of materiaal (hekkens, stoelen, tafels, podium, geluidsinstallatie, vlaggenmasten, afvaleilandjes,...) klop je eerst aan bij de gemeente of provincie. Ze hebben vaak een speciaal verenigingstarief.

- **Stap 6: Zoek naar lokale sponsors/financiering**

Op zich hoeft een (kleine) Big Jump quasi niets te kosten. Hoe groter de schaal van je Big Jump actie, hoe meer kosten. Zoek daarom tijdig naar subsidies of lokale sponsoring. Bedrijven, plaatselijke horeca of middenstand zullen zeker positief staan tegenover een ludieke actie zoals de Big Jump. De sponsoring kan in natura of financieel zijn.

- **Stap 7: Draaiboek: verantwoordelijkheden en taakverdeling**

Voor een goede voorbereiding en een vlot verloop van jouw Big Jump actie is een draaiboek een must. Het bevat een overzicht van **verantwoordelijken, vrijwilligers en hun taken**. Een draaiboek maak je in een Word- of Exceldocument met vijf kolommen:

- **Datum:** tijdstip van handeling
- **Waar:** plaats van handeling
- **Wie:** verantwoordelijke
- **Wat:** omschrijving van handeling/taak
- **Waarom:** verduidelijking of ruimte voor eigen notities

Aan het draaiboek is ook een **materiaal- en contactlijst van de verantwoordelijken** toegevoegd.

Bij een Big Jump is een briefing vóór de actie van de verantwoordelijken en vrijwilligers heel belangrijk om risico's te vermijden bij het springen en zwemmen in de waterloop. Maar ook om adequaat te reageren bij ongevallen of andere incidenten.

- **Stap 8: Communicatie, communicatie en nog eens communicatie**

Zet een mix van communicatiemiddelen in. Want het is beter om drie keer met verschillende media promotie te voeren, dan bijvoorbeeld één dure massafolder in elke brievenbus te posten. Andere promotie- en communicatiemiddelen zijn goedkoper. En door het herhalings-effect blijft de boodschap beter en langer hangen.

Enkele voorbeelden en tips voor een goede communicatie (promotie) vóór de Big Jump:

- Lokale pers (krant en radio). Probeer de pers enkele dagen voor de activiteit al te informeren en geef hun eventueel de gelegenheid al fotomateriaal te maken voor een vooraankondiging.
- Zet alle communicatiemiddelen van je vereniging in: ledentijdschrift, website, e-zine, aankondigingfolder, strooifolders bij winkeliers,...
- Maak ook gebruik van gemeentelijke infobladen, provinciale infobladen, affiches op gemeentelijke plakzuilen, strooifolders in gemeentehuis, bibliotheek, cultureel centrum,...
- Gebruik het netwerk en communicatiekanalen van de medeorganisatoren van je evenement. Zo bereik je nieuwe doelgroepen.

- Zorg ervoor dat een plaatselijke BV mee springt en neem dit op in de promotie van je activiteit en communicatie naar de pers.
- Gebruik het Big Jump model van lokaal persbericht en vul aan met eigen lokale actiepunten.

Tijdens de Big Jump

- De woordvoerder van de Big Jump actie herhaalt de veiligheidsvoorschriften aan de Jumpers.
- Voor de pers en toehoorders licht de woordvoerder kort en krachtig het opzet van de Big Jump en de lokale actiepunten toe. De plaatselijke BV kan hiervoor ook ingeschakeld worden. Op een infostand kunnen geïnteresseerden meer informatie krijgen over de actie en je vereniging (ledenwerving niet vergeten). Tijdens de actie neemt iemand foto's voor een activiteitenverslag met leuke kiekjes op je website.

- **Stap 9: Paperassen en vergunningen: de papierberg bedwingen**

Zorg dat je in orde bent met alle vergunningen en reglementering. Zoniet kan bij controle je feestvreugde aardig getemperd worden.

- In sommige gemeentes is het nodig om een **aanvraag in te dienen voor de organisatie van een evenement of activiteit**. Best kan je dit even navragen op de gemeente bij de cultuurdienst of dienst feestelijkheden.

- Vraag ook aan de gemeente of je eventueel nog **andere meldings- of vergunningsverplichtingen** hebt in kader van de milieuwetgeving (bijv. geluidsnormen).

- **Politie/brandweer:** Afspraken met de politie en brandweer laat je best op papier zetten. Zo heb je een stok achter de deur als iemand de veiligheidsvoorschriften niet respecteert of lastig doet, bijvoorbeeld omdat hij met de auto moet omrijden of zich niet kan parkeren.

- **Sterke drank:** Op de meeste happenings wordt wel wijn en bier geschonken en daar heb je geen vergunning voor nodig. Wil je toch sterke drank schenken (alcoholpercentage meer dan 1,2%: alcoholpops, gin-cola, jenever,...) heb je in principe een sterke drankvergunning nodig. Je vraagt die aan bij de gemeente. Vallen niet onder categorie sterke dranken: bieren, wijnen, mousserende en andere al dan niet gegiste dranken en tussenproducten.

- Wanneer je tijdens het evenement muziek laat draaien (Cd's als achtergrondmuziek) of een groepje laat spelen, moet je ook **Sabam en billijke vergoeding** betalen. De aanvraag stuur je ten laatste 10 dagen voor het evenement naar het plaatselijke Sabam-kantoor (zie www.sabam.be). De tarieven hangen af van het soort evenement, de grootte van de zaal, het al dan niet vragen van inkom,... Je kan het tarief wel berekenen op de website van Sabam of van de billijke vergoeding (www.bvergoed.be).

- **Stap 10: Nazorg en evaluatie**

Na het evenement zorg je natuurlijk dat de site en zwemzone er opnieuw proper bij liggen. En evalueer je de Big Jump actie: Was er veel volk, is jouw boodschap overgekomen bij het publiek en de pers, enz... Trek ook tijd uit voor een grondige evaluatie met de brandweer en politie. Op die manier creëer je een band en goodwill voor de medewerking aan een volgende Big Jump editie. Jouw evaluaties en foto's mag je ook altijd mailen naar het Big Jump campagnesecretariaat: bigjump@greenbelgium.org

Veel succes op 6 juli!